

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 20 lipca 2023 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 3 lipca 2023 roku, odmówił D. I., prawa do przyznania rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania rekompensaty, ponieważ ubezpieczony nie udowodnił, wymaganego, 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach, organ nie uwzględnił następujących okresów:

- od 23 maja 1977 roku do 31 stycznia 1991 roku, ponieważ stanowisko „maszynista koparki” wpisane na świadectwie jest niezgodne ze stanowiskiem powołanym w zarządzeniu nr 9 Ministra Budownictwa (...) z dnia 1 sierpnia 1983 roku „maszynista koparek i ładowarek jednojezdniowych i wielojezdniowych”;

- od 1 czerwca 1995 roku do 31 sierpnia 1995 roku, od 1 września 1995 roku do 31 października 1998 roku oraz od 2 lutego 2000 roku do 25 czerwca 2001 roku zatrudnienia w Zakładzie (...), ponieważ w przedłożonych świadectwach pracy brak jest powołania się na właściwą podstawę prawną.

[decyzja – k. 26 akt ZUS o rekompensatę]

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł D. I., zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej zmianę, poprzez przyznanie mu prawa do rekompensaty, z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Odwołujący wskazał, że organ wadliwie dokonał ustaleń faktycznych, uznając za niewystarczające dotychczasowe oraz nowe dowody, które to złożył. W ocenie odwołującego się, nieuzasadnione jest wymaganie od niego przez organ przedłożenia jeszcze dodatkowych dokumentów.

Wnioskodawca wskazał także, że organ odmówił przesłuchania świadków ani nie odniósł się do przedłożonych do akt sprawy oświadczeń tych świadków.

Odwołujący podniósł, że jego zdaniem organ, wydając zaskarżoną decyzję, naruszył art. 2 pkt 5 ustawy z 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych, a także ustawę z 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin oraz rozporządzenia z 1 kwietnia 1985 roku w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent, w szczególności art. 21 ust. 1 tego rozporządzenia.

Wnioskodawca wniósł, także, o dopuszczenie dowodów z zeznań świadków: D. B., W. K., W. W., L. W. na okoliczność jego świadczenia pracy w warunkach szczególnie szkodliwych, okresu wykonywania tej pracy, wydawanych wówczas dokumentów potwierdzających zatrudnienie, czasu pracy, warunków pracy, istnienia podstaw do uzyskania świadczenia – rekompensaty.

W uzasadnieniu, odwołujący się, wskazał, że przepracował 25 lat w warunkach szkodliwych i o szczególnym charakterze w pełnym wymiarze czasu pracy.

[odwołanie – k. 3-4]

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie przytaczając argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

[odpowiedź na odwołanie – k. 10-10 odwrót]

W piśmie procesowym z 2 listopada 2023 roku, skarżący poparł w całości złożone przez niego odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS oraz zawarte w nim wnioski dowodowe.

[pismo procesowe – k. 17-17 odwrót]

Na rozprawie w dniu 6 grudnia 2023 roku, wnioskodawca poparł odwołanie, a w imieniu organu rentowego nikt się nie stawiał.

[końcowe stanowisko wnioskodawcy – rozprawa z 6 grudnia 2023 roku e-protokół (...):57:49 – płyta CD – k. 33]

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. I. urodził się (...).

[okoliczność bezsporna]

Wnioskodawca w 1977 roku ukończył kurs na maszynistów ciężkich maszyn budowlanych i drogowych w specjalnościach koparek jednonaczyniowych i spycharek.

[zaświadczenia – k. 18-19 akt o rekompensatę]

Wnioskodawca zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w Ł., w okresie od 23 maja 1977 roku do 31 stycznia 1991 roku w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku początkowo na stanowisku montera samochodowego, następnie, od 6 czerwca 1977 roku, pomocnika maszynisty koparki, a od 1 marca 1978 roku – maszynisty koparki. Za okres zatrudnienia w ww. zakładzie pracy, pracodawca wystawił skarżącemu, świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach.

[dokumenty kadrowo-płacowe z k. 65-121 akt VIII U 2112/22, zaświadczenie k. 37 akt emerytalnych ZUS, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych – k. 3 akt ZUS o rekompensatę]

Na ww. stanowisku wnioskodawca obsługiwał koparkę, a także inne ciężkie maszyny budowlane, jak spycharki i ładowarki jednonaczyniowe, a więc takie, które służą do ładowania materiałów na placu budowy. Wnioskodawca wykonywał te prace na budowanych wówczas osiedlach mieszkaniowych. Podczas pracy, odwołujący się, wykonywał drobne naprawy maszyn, na których pracował, a większe naprawy robiło pogotowie techniczne. W pracy panował hałas, zapylenie, zimą w kabinach maszyn budowlanych było zimno, gdyż kabiny nie były ogrzewane, a latem było gorąco. Wnioskodawca nie stosował ochrony na uszy, gdyż musiał słyszeć, co mówią do niego współpracownicy.

[zeznania wnioskodawcy – rozprawa z 6 grudnia 2023 roku e-protokół (...):55:20 w zw. z e-protokołem (...):02:51, 00:12:04, zeznania świadka W. W. – rozprawa z 6 grudnia 2023 roku e-protokół (...):46:35]

Wnioskodawca pracował w okresie zatrudnienia na budowach w ZSRR (od 27 maja 1985 roku do 31 sierpnia 1986 roku) oraz w NRD (od 6 kwietnia 1990 roku do 14 listopada 1990 roku). W ZSRR wnioskodawca pracował na budowie reaktora jądrowego, jako operator koparko-spycharki Eo- (...), a w NRD pracował w hucie na stanowisku operator koparki, chociaż stanowisko, na którym miał pracować zostało określone jako ślusarz/ślusarz narzędziowy, operator koparki. W okresach, gdy wnioskodawca pracował za granicą, w zakładzie pracy (...) korzystał z urlopów bezpłatnych.

[zeznania wnioskodawcy – rozprawa z 6 grudnia 2023 roku e-protokół (...):55:20 w zw. z e-protokołem (...):02:51, 00:12:04, dokumenty k. 30-33 odwrót, 37-46 akt emerytalnych ZUS]

W 1994 roku wnioskodawca odbył podstawowy kurs spawania elektrodami otulonymi, podstawowy kurs spawania gazowego, kurs spawania elektrodą nietopliwą w osłonie argonu oraz kurs spawania elektrodą topliwą w osłonie CO₂.

[książka spawacza k. 20 akt o rekompensatę]

W okresie od 1 czerwca 1995 roku do 31 października 1998 roku wnioskodawca był zatrudniony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku spawacz-blacharz, w zakładzie pracy: „Lakiernictwo, Blacharstwo, (...)”. W tym samym zakładzie pracy, również w pełnym wymiarze czasu pracy, był zatrudniony na stanowisku blacharza od 2 lutego 2000 roku do 25 czerwca 2001 roku. Pracodawca nie wystawił wnioskodawcy za ten okres świadectwa pracy w szczególnych warunkach.

[świadectwa pracy k. 4-6 akt ZUS o rekompensatę]

Wnioskodawca, w trakcie pracy ww. warsztacie, który należał do jego ojca, pracował głównie jako spawacz, ale wykonywał, także, prace blacharskie, które zajmowały ok. 40% czasu aktywności zawodowej. Wnioskodawca naprawiał i spawał m.in. układy wydechowe, w tym tłumiki, które najpierw musiał wyciąć. A zatem – wykonywane czynności to cięcie blachy, formowanie, zaginanie, nadawanie kształtu, tzw. „wyobławanie” czyli nadawanie kształtu - powierzchniom obłym, Jego praca, w znacznej części, polegała na spawalnictwie. Ale przed przystąpieniem do spawania, w przypadku naprawy blacharki samochodowej, konieczne było wycięcie uszkodzonego elementu i wstawieniu nowego. W ramach prac blacharskich, w warsztacie o profilu, jaki funkcjonował w warsztacie ojca: Lakiernictwo, Blacharstwo, (...), wnioskodawca, wykonywał także – po czynnościach blacharskich – zabezpieczenia antykorozyjne Wnioskodawca spawał, także, baki na paliwo, podwozie czy błotniki. Prace przy podwoziach samochodów, D. I. wykonywał w kanale. Podczas pracy w warsztacie, na wnioskodawcę był hałas, intensywny zapach, a na wnioskodawcę leciały iskry i naświetlały mu oczy, a także zdarzało się, że wpadały mu do oka. Bywały dni, w których wnioskodawca wykonywał prace spawalnicze cały dzień, ale takie dni, nie zdarzały się codziennie. W pozostałe dni, część czasu pracy, wnioskodawca przeznaczał na wykonywanie prac blacharskich, bez elementów spawania.

[zeznania wnioskodawcy – rozprawa z 6 grudnia 2023 roku e-protokół (...):55:20 w zw. z e-protokołem (...):02:51, 00:12:04, zeznania świadka D. B. – rozprawa z 6 grudnia 2023 roku e-protokół (...):31:20, zeznania świadka W. K. – rozprawa z 6 grudnia 2023 roku e-protokół (...):41:06, okoliczność, i znane - notoryjnie]

W zakładzie (...), w którym zatrudniony był wnioskodawca więcej było prac spawalniczych niż blacharskich. Proporcje czasu, jakie pracownicy poświęcali na spawanie, w stosunku do czasu pracy poświęconego na prace blacharskie wynosiły 60% do 40%.

[zeznania świadka D. B. – rozprawa z 6 grudnia 2023 roku e-protokół (...):31:20]

W dniu 21 grudnia 2021 roku wnioskodawca złożył do ZUS wniosek o emeryturę wraz z rekompensatą.

[wniosek – k. 1-3 odwrót akt emerytalnych ZUS]

Decyzją z 4 marca 2022 roku, organ rentowy po rozpatrzeniu w/w wniosku, przyznał wnioskodawcy emeryturę w kwocie 3080,21 zł od 21 stycznia 2022 roku, tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Organ jednocześnie odmówił przyznania rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, ponieważ na wymagane 15 lat pracy w ww. warunkach organ nie zaliczył okresów:

- od 23 maja 1977 roku do 31 stycznia 1991 roku, ponieważ stanowisko „maszynista koparki” wpisane na świadectwie jest niezgodne ze stanowiskiem powołanym w zarządzeniu nr 9 Ministra Budownictwa (...) z dnia 1 sierpnia 1983 roku „maszynista koparek i ładowarek jednojezdniowych i wielojezdniowych”;

- od 1 czerwca 1995 roku do 31 sierpnia 1995 roku, od 1 września 1995 roku do 31 października 1998 roku oraz od 2 lutego 2000 roku do 25 czerwca 2001 roku zatrudnienia w Zakładzie (...), ponieważ w przedłożonych świadectwach pracy brak jest powołania się na właściwą podstawę prawną.

[decyzja o przyznaniu emerytury – k. 8-10 akt emerytalnych ZUS]

Wnioskodawca 3 lipca 2023 roku złożył wniosek o ponowne ustalenie prawa do rekompensaty za pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

[wniosek k. 1-1 odwrót akt ZUS o rekompensatę]

Decyzją z dnia 20 lipca 2023 roku, znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 3 lipca 2023 roku odmówił D. I. prawa do przyznania rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania rekompensaty ponieważ ubezpieczony nie udowodnił wymaganego 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ nie uwzględnił następujących okresów:

- od 23 maja 1977 roku do 31 stycznia 1991 roku, ponieważ stanowisko „maszynista koparki” wpisane na świadectwie jest niezgodne ze stanowiskiem powołanym w zarządzeniu nr 9 Ministra Budownictwa (...) z dnia 1 sierpnia 1983 roku „maszynista koparek i ładowarek jednojezdniowych i wielojezdniowych”;

- od 1 czerwca 1995 roku do 31 sierpnia 1995 roku, od 1 września 1995 roku do 31 października 1998 roku oraz od 2 lutego 2000 roku do 25 czerwca 2001 roku zatrudnienia w Zakładzie (...), ponieważ w przedłożonych świadectwach pracy brak jest powołania się na właściwą podstawę prawną.

[decyzja – k. 26 akt ZUS o rekompensatę]

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w aktach niniejszej sprawy, w załączonych do akt sprawy aktach ZUS i aktach sprawy toczącej się przed tutejszym sądem pod sygnaturą akt VIII U 2112/22 oraz na podstawie osobowych źródeł dowodowych w postaci zeznań wnioskodawcy oraz powołanych w sprawie świadków. Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę. Zeznania świadków D. B., W. K. oraz W. W. – osób niezainteresowanych rozstrzygnięciem sprawy na korzyść którejkolwiek ze stron, a jednocześnie pracowników pracujących w tym samym czasie i w tych samych w zakładach pracy co wnioskodawca nie budzą wątpliwości przy ocenie ich wiarygodności, nie są wzajemnie ze sobą ani z treścią załączonych do akt sprawy dokumentów sprzeczne, wzajemnie ze sobą korespondują. Należy przy tym zaznaczyć, że dawanie przez sąd wiary zeznaniom wnioskodawcy i świadków nie oznacza podzielenia przez sąd przedstawianej przez wnioskodawcę oceny sytuacji prawnej w spornym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie czy wnioskodawcy przysługuje prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W szczególności, spornymi kwestiami było to czy, wykonywane przez wnioskodawcę prace, w Przedsiębiorstwie (...) w Ł., na stanowisku maszynisty koparki oraz na stanowiskach spawacza – blacharza oraz spawacza w zakładzie pracy Lakiernictwo, Blacharstwo, (...), można uznać za pracę w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 164 ze zm), ustawa określa warunki nabywania prawa do emerytur i rekompensat przez niektórych pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, zwanych „emeryturami pomostowymi”, o których mowa w art. 24 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 ze zm.).

Zgodnie z art. 2 pkt 5 tej ustawy o emeryturach pomostowych, rekompensata stanowi odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

Stosownie do art. 21 ust. 1 ustawy, rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszący co najmniej 15 lat.

Zgodnie z art. 21 ust. 2 powoływanej ustawy, rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego.

[tak: M. Z. - Komentarz do art. 21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX, tak też wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31 marca 2016 r., III AUa 1899/15 – LEX 2044406]

Art. 23 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych stanowi, że ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę.

A zatem należy wskazać, prawo do rekompensaty, zgodnie z powyższą ustawą, mają osoby urodzone po 31 grudnia 1948 roku, które przed 1 stycznia 2009 roku wykonywały przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Należy wskazać, że art. 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty: 1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej, 2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat. Przesłanka negatywna została zawarta w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Jest nią nabycie prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Bezspornym jest, w rozpoznawanej sprawie, że wnioskodawca nie nabył prawa do emerytury pomostowej ani prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym w związku z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Stosownie natomiast do treści art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej z 1998 roku, stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz.43 ze zm.).

Z § 1 cytowanego rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących

załącznik do rozporządzenia. Przepis § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W świetle § 2 ust. 1 wskazanego rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić. [tak: wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)]

Rozporządzenie Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) w § 2 ust. 2 zobowiązuje zakłady pracy do stwierdzenia okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji.

Brak takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Okresy pracy w warunkach szczególnych wskazane w powołanym wyżej rozporządzeniu w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach mogą być wykazywane przez zainteresowanego, przed Sądem wszelkimi środkami dowodowymi, a przewidzianymi przez kodeks postępowania cywilnego, a w szczególności dokumentami z osobowych akt pracowniczych, zeznaniami świadków, przesłuchaniem stron. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków przed organem rentowym nie jest dopuszczalne.

[tak: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 1985 roku - III UZP 5/85 LEX nr 14635, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 roku - (...)LEX nr 14630 uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 roku - III UZP 6/84 LEX nr 14625]

Reasumując powyższe rozważania przyjąć należało, iż w postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych, którymi związany jest ZUS we własnym postępowaniu. Tym samym pomimo nie przedstawienia stosownych dokumentów lub też stosownych zaświadczeń Sąd po przeprowadzeniu postępowania dowodowego może uznać, iż w określonym czasie wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności dokumentacja pracownicza, a także zeznania wnioskodawcy oraz świadków, w istocie potwierdził, że w okresie od 23 maja 1977 roku do 31 stycznia 1991 roku (a więc przez 13 lat 7 miesięcy i 8 dni) wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował stanowisko maszynisty koparki. Będąc zatrudnionym na tym stanowisku, wnioskodawca obsługiwał koparkę, a także inne ciężkie maszyny budowlane, jak spycharki i ładowarki jednonaczyniowe, a więc takie, które służą do ładowania materiałów na placu budowy. Wnioskodawca wykonywał te prace na, budowanych wówczas, osiedlach mieszkaniowych. Podczas pracy, odwołujący się, wykonywał drobne naprawy maszyn, na których pracował, a większe naprawy robiło pogotowie techniczne. W pracy panował hałas, zapylenie, zimą w kabinach maszyn budowlanych było zimno, gdyż kabiny nie były ogrzewane, a latem było gorąco. Wnioskodawca nie stosował ochrony na uszy, gdyż musiał słyszeć, co mówią do niego współpracownicy.

Wnioskodawca wykonywał ww. prace zarówno na budowach w kraju, jak i budowach eksportowych.

W związku z pracą na powyższym stanowisku w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. w ww. okresie, wnioskodawca świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych.

W świetle powyższych okoliczności należało uznać, że w okresie pracy w Przedsiębiorstwie (...) w Ł., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku maszynisty koparek i ładowarek jednonaczyniowych, wskazaną w wykazie A, dział V, poz. 1 „Prace w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych” pod poz. 3 prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych. Prace te zostały również wymienione w akcie resortowym, tj. w Zarządzeniu Nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury i renty (Dz. Urz. MB i PM nr 3, poz. 6) - w Wykazie A Dziale V „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych” pod poz. 3 „Prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych” w pkt 1 – maszynista koparek i ładowarek jednonaczyniowych i wielonaczyniowych.

Jednocześnie, sąd nie mógł uznać, że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach w okresie od 1 czerwca 1995 roku do 31 października 1998 roku, kiedy był zatrudniony na stanowisku spawacz-blacharz, a także, w okresie od 2 lutego 2000 roku do 25 czerwca 2001 roku, gdy był zatrudniony na stanowisku blacharza w zakładzie pracy Lakiernictwo, Blacharstwo, (...).

Wnioskodawca nie wykonywał, bowiem, w powyższych okresach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, żadnej z prac, które byłyby ujęte w załączniku do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i w konsekwencji, której to wykonywanie dałoby się zakwalifikować jako wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W załączniku do rozporządzenia nie wymieniono bowiem prac blacharskich czy prac polegających na naprawach samochodów osobowych innych prace wykonywane w kanałach remontowych (Dział XIV pkt 16 części A załącznika). Co prawda, jak wynika to z zeznań świadka W. K., prace przy podwoziach samochodów D. I. wykonywał w kanale, to jednak nie robił tego w stale w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie wówczas, gdy była potrzeba naprawy podwozia. Większość czynności, w warsztacie, była przez wnioskodawcę wykonywana poza kanałem.

Postępowanie dowodowe nie wykazało, także, że w okresach pracy w warsztacie S. I., wykonywał on stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace polegające na spawaniu, które można by zakwalifikować jako „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym” – wymienione Dział XIV pkt 12 części A załącznika do ww. rozporządzenia. Jak wynika z zeznań świadka D. B. wnioskodawca, pracując w warsztacie, prace spawalnicze wykonywał jedynie przez około 60% czasu, zaś w ciągu pozostałych 40% wykonywał prace typowo blacharskie. Z dokonanych ustaleń wynika, że wnioskodawca, w trakcie pracy ww. warsztacie, który należał do jego ojca, wykonywał, także, prace blacharskie, które zajmowały ok. 40% czasu aktywności zawodowej. Wnioskodawca naprawiał i spawał m.in. układy wydechowe, w tym tłumiki, które najpierw musiał wyciąć. A zatem – wykonywane czynności to cięcie blachy, formowanie, zaginanie, nadawanie kształtu, tzw. „wybłowanie” czyli nadawanie kształtu - powierzchniom obłym, Choć, jak wynika z dokonanych ustaleń - praca wnioskodawcy, w znacznej części, polegała na spawalnictwie. Ale przed przystąpieniem do spawania, w przypadku naprawy blacharki samochodowej, konieczne było wycięcie uszkodzonego elementu i wstawieniu nowego. W ramach prac blacharskich, w warsztacie o profilu, jaki funkcjonował w warsztacie ojca: Lakiernictwo, Blacharstwo, (...), wnioskodawca, wykonywał, także – po czynnościach blacharskich – zabezpieczenia antykorozyjne Wnioskodawca spawał, także, baki na paliwo, podwozie czy błotniki. Prace przy podwoziach samochodów, D. I. wykonywał w kanale. Podczas pracy w warsztacie, na wnioskodawcę był hałas, intensywny zapach, a na wnioskodawcę leciały iskry i naświetlały mu oczy, a także zdarzało się, że wpadały mu do oka. Bywały dni, w których wnioskodawca wykonywał prace spawalnicze cały dzień, ale takie dni, nie zdarzały się codziennie. W pozostałe dni, część czasu pracy, wnioskodawca przeznaczał na wykonywanie prac blacharskich, bez elementów spawania. Zdaniem Sądu, z dokonanych ustaleń wynika, uprawniona konkluzja, że wnioskodawca wykonywa czynności typowe dla blacharza, i dla spawacza. W tym stanie rzeczy, trudno jest przyjąć, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace - przy spawaniu.

Pojęcie „pracy w warunkach szczególnych” jest pojęciem prawnym, co oznacza, że tylko praca skatalogowana w wykazach, stanowiących załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego

pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.), wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jest pracą w warunkach szczególnych. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że praca w szczególnych warunkach, to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku.

[tak: wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 września 2007 r., III UK 27/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 325; z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329; z dnia 6 grudnia 2007 r., III UK 66/07, Lex nr 483283; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 210/07, OSNP 2009 nr 5-6, poz. 75, wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie z 9 czerwca 2017 roku, IV U 479/17, LEX nr 2324533]

Podsumowując, na tle powyższego stwierdzić należało, że wnioskodawca nie spełnia wymogu posiadania co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, pomimo uznania przez Sąd, że w okresie od 23 maja 1979 roku do 31 stycznia 1991 roku wykonywał pracę w ww. warunkach. Tym samym, wnioskodawcy nie przysługuje prawo do spornego świadczenia.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie.